

A photograph of two men sitting on a wooden dock by a lake. The man on the left is wearing a blue t-shirt and has sunglasses on his head. The man on the right is wearing a bright green jacket and is drinking water from a bottle. The dock is made of wooden planks and is situated on a body of water with reeds in the background. A bright green banner is at the top of the image.

KOUVOLA

Osallisuussuunnitelma ja osallisuuden toimintamalli 2021-2025

Taustaa

Miksi edistää osallisuutta? 1/3

- **Kuntalaisten osallistuminen ja vaikuttaminen on kuntaorganisaation toiminnan perusta**
 - Kuntalaisten itsehallinnon (Kuntalaki 1§) vakavasti ottava kunta ei vain tuota palveluja vaan muotoilee (lainsäädännön raameissa) palvelut kuntalaisten kanssa heiltä saamiensa tehtävänantojen pohjalta.
- **Hyvinvoinnin takia**
 - Osallisuutta kokeva eli yhteiskuntaan kiinnittyvä ja vahvasti kuulumista tunteva ihminen tekee hyvinvointiaan palvelevia valintoja. Hän myös pystyy tuottamaan ja jakamaan hyvää muille, mikä lisää myös yhteisön hyvinvointia.
- **Paikallisen elin-, veto- ja pitovoiman takia**
 - Osallisuuden kokemus auttaa kohtaamaan toiset kunnioittavasti. Vahva osallisuus luo parempia väestösuhteita ja turvallisempaa arkea. Myönteisissä kohtaamisissa pääsee viriämään uusia ajatuksia, mikä voi tuottaa myös taloudellista toimeliaisuutta.

Miksi edistää osallisuutta? 2/3

- **Voimavarojen takia**

- Kun ihminen näkee, että hänen panostaan johonkin asiaan arvostetaan, hän on valmiimpi tuomaan voimavarojaan kuten ideoita, tietoa, taitoja ja toimintakapasiteettiaan käyttöön jatkossakin, esimerkiksi yhteisten ongelmien ratkaisemisessa ja palvelujen ja ympäristön kehittämisessä. Paikallisia voimavaroja vaaliessaan ja kehittäessään kuntayhteisö parantaa kykyään sopeutua muutoksiin

- **Parempien ratkaisujen ja tehokkuuden takia**

- Hyvien päätösten tekeminen mahdollistuu, kun tieto päätösten pohjaksi tuotetaan yhdessä niiden kanssa, joita päätös koskettaa. Yhdessä tuotetun tiedon hyödyntäminen ja prosessien avoimuus tukevat päätösten hyväksyttävyyttä ja toimeenpanoa, joka ei hidastu valituksilla

Miksi edistää osallisuutta? 3/3

- **Turvallisuuden tunteen takia**
 - Turvallisuuteen liittyy kokemus siitä, että on luottamuksen arvoinen ja yhdenvertainen. Syrjään jääminen on yhteydessä turvattomuudentunteeseen.
- **Osallisuuden edistäminen on eettisesti oikein.**
 - “Kohtele toisia, kuten toivoisit itseäsi kohdeltavan” pätee niin virkatyössä, luottamustehtävässä kuin elämässä yleisestikin. Osallisuuden edistäminen osana työtä on mahdollisuus lisätä työn merkityksellisyyttä ja palkitsevuutta, kun johdon tuki ja työolosuhteet mahdollistavat työn tekemisen hyvin.
- **Kunnalle osallisuuden edistäminen on lainsäädännöllinen velvoite**
- **Lähde:** https://www.kestavakaupunki.fi/fi-FI/OHJELMA/Hankkeet/Saa_kuulua_inspiraatiopaketti_osallisuud%2858235%29

Taustatietoa (1/10)

Edustuksellisen demokratian vaikutuskanavat

- Perustuslain 14§: Julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon.
- **Edustuksellisen demokratian vaikutuskanavat**
- Perustuslain 2 § 1 mom. Valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta.
- Perustuslain 121 §: Suomi jakaantuu kuntiin, joiden hallinnon tulee perustua kunnan asukkaiden itsehallintoon.
- Äänestäminen vaaleissa
- Osallistuminen puoluetoimintaan
- Osallistuminen päätöksentekoon luottamushenkilönä
- Muu vaikuttaminen poliittiseen päätöksentekoon

Taustatietoa (2/10)

Suoran demokratian vaikutuskanavat

Perustuslain 2 § 2 mom.: Kansanvaltaan sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen.

Lakisääteisiä osallistumiskanavia (esim.)

- Nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvostot (Kuntalaki 26-28 §)
- Aloiteoikeuden käyttö (Kuntalaki 23 §)
- Osallistuminen viranomaisen järjestämiin kuulemistilaisuuksiin, kansalaiskyselyihin ym. (esim. kaavoitus)

Vapaaehtoisuuteen ja kehittämistoimintaan liittyvät osallistumiskanavat (esim.)

- Neuvottelukunnat, yhteistyöfoorumit ym.
- Asiakasraadit
- Palvelujen asiakaslähtöinen kehittäminen (esim. palvelumuotoilu)
- Kehittämishankkeisiin osallistuminen
- Kansalaistoimintaan liittyvät osallistumiskanavat (esim.)
- Osallistuminen järjestö- tai muuhun kansalaistoimintaan, joka pyrkii yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- Sosiaalista mediaa hyödyntävät osallistumis- ja vaikuttamiskanavat

Taustatietoa (3/10)

Kuntalaki

Kuntalain 5 luku, Kunnan asukkaiden osallistumisoikeus

- Äänioikeus kuntavaaleissa
- Äänestys-oikeus kunnallisessa kansanäänestyksessä
- Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- Aloiteoikeus

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Taustatietoa (4/10)

Kuntalaki

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

- 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;
- 2) selvittämällä asukkaiden ja kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
- 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;
- 4) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;
- 5) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
- 6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Taustatietoa (5/10)

Osallisuus osana hyvinvoinnin edistämistä

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

- Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
- Paikallinen yhteisöllisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaalit ja edustuksellinen demokratia
- Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
- Asukkaiden omaehtoinen toiminta

Lähde: Kuntaliitto, Hyvinvoinnin edistäminen

Taustatietoa (6/10)

Osallisuus osana hyvinvoinnin edistämistä

Sosiaalinen kestävyys

- Ytimenä on eriarvoisuuden kaventaminen ja yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, jota Kouvolan kaupunki toteuttaa omassa toiminnassaan
- Kyse on kuntalaisten mahdollisuuksista vaikuttaa omaan hyvään elämään kuntayhteisössään

Taustatietoa (7/10)

Osallisuus osana hyvinvoinnin edistämistä

Sosiaalinen kestävyys

- Panostetaan asukkaiden osallisuuteen ja ylisukupolvisen huono-osaisuuden ennaltaehkäisyyn
- Ytimenä on huomion kiinnittäminen niihin väestöryhmiin, joilla on erityisen merkittävä riski syrjäytyä
- Muita tärkeitä näkökulmia ovat mm. riittävä toimeentulo, yhdenvertaisuus, tasa-arvo, turvallisuus ja palveluiden sosiaalinen kestävyys

Lähde: Kuntaliitto

Taustatietoa (8/10)

Eurooppalainen tasa-arvon kirja

Kuntaliitto: Eurooppalainen tasa-arvon kirja. Sitoumus naisten ja miesten tasa-arvon toteuttamiseksi paikallishallinnossa. 3. artikla

- Kansalaisten oikeus osallistua julkisten asioiden hoitamiseen on demokratian perusperiaate, ja että naisilla ja miehillä on yhtäläinen oikeus osallistua paikallisyhteisönsä, kuntansa ja alueensa hallintoon ja julkiseen elämään.
- Asukkaiden osallistumisen järjestämisessä sitoudutaan varmistamaan naisten ja miesten yhtäläiset mahdollisuudet osallistua käytännössä esimerkiksi neuvoa-antavien komiteoiden, asukaslautakuntien, sähköisen osallistumisen tai osallistuvan suunnittelun välityksellä. Jos olemassa olevat osallistumiskeinot eivät johda tasapuolisuuteen, ryhdytään kehittämään ja testaamaan uusia menetelmiä.

Taustatietoa (9/10) Eurooppalainen tasa-arvon kirja

Kuntaliitto: Eurooppalainen tasa-arvon kirja. Sitoumus naisten ja miesten tasa-arvon toteuttamiseksi paikallishallinnossa. 3. artikla

- Edistetään kaikkien yhteiskuntaryhmien naisten ja miesten aktiivista osallistumista politiikkaan ja yhteiskunnalliseen toimintaan etenkin vähemmistöryhmiin kuuluvien naisten ja miesten, jotka muuten voisivat jäädä toiminnan ulkopuolelle.

Taustatietoa (10/10)

Kouvolan kaupungin arvot

- Rohkea uudistuminen
- Tavoitteellisuus ja tehokkuus
- Luotettavuus ja turvallisuus
- Vastuullinen yhteistyö
- Kaupunkilaisen paras

A mountain biker wearing a grey and black jersey, a black helmet with orange-tinted goggles, and black gloves is riding a mountain bike on a dirt trail. The rider is leaning forward in a racing posture. The background shows a forest of green trees under a cloudy sky. A red safety net is visible on the right side of the trail. The word "KOUVOLLA" is overlaid in large, white, bold, sans-serif capital letters across the middle of the image.

KOUVOLLA

Kiitos!

Kouvolan osallisuustyöryhmä